

guadociana del dept. Cantal sobreixint també una mica cap al Nord del dept. i cap a l'Ardeche i la Lozere; allí un prior de la *Veyrinina* a. 1189. N'hi ha un altre aflorament en el domini gascó A senyoria de la *Veyrie* a l'Armagnac en doc. de fi de l'Edat Mj. (Polge, *Mél. Phil. Garsoise* 1960) llavors escrit *Vitrina*. En el Bearn 3 o 4 llocs *Beyrie*, entre ells un mun. del c^o de Leca, doc. *Beyrie* des de 1107 (P.Raymond *Di.Top.BPyr.*); en basc *Mitiriña* i *Bitirine*, també en *Cart.*, com auxiliar judicial que *Sennbor de Bayrie* a. 1425 (P^o 127). Encara que la forma basca es podria interpretar com PETRINA, derivat de PETRA, almenys les formes llenguadocianes són inseparables del mot pre-romà *vedruna* estudiat a fons en l'art. del *DECat.* IX, 67b18-440, 15 mot, que en la major part del domini occità revesteix les formes *Veiruna* o *Veruna*.

En total no és clara ni fàcil la manera de conjuminar això amb la forma del probable ètimon pre-romà *UTHRONA* a què arribem en l'art. del *DECat.*

Quant a *Vedruna* i els noms catalans d'aquesta forma, podem remetre simplement al *DECat.* IX, 65ab3 ss. Afegim les «*vedruna lapidium*» en un document de 954 de Besalú i altres NLL menors de la Selva i del Gironès.

Vedrinyans, V. *Vidrà* *Vèdros*, V. *Vedre* *Vedruna*, inclòs en *Vedrines* i cf. *DECat.* IX, 65b66. *Vega*, V. *Bega* s. v. *Begues*

VEGUER, -ERIA

Del ll. VICARIUS, «el qui té les vices o representació d'un poderós de més autoritat» (*DECat.* IX, 74b35-37a36).

Basses del Beguer a Portè (XXIII, 87.2); *Mas del ~* a Cervera del Maestrat (XXVIII, 124.8); *Mas Baguè(r)* a Sant Joan de Pla de Corts (XXIV, 151.22); *El Veguè(r)*, 40 gran mas en ruïnes en el terme d'Osor (Corominas, 1-x-1972). J.F.C.

Veia(n), V. *Baià*

VEÏNAT

(Derivat de *veï*, mot que prové del ll. VICINUS: *DECat.* IX, 79a57-58; 80a52-b25).

El Veïnat de la Bastida a la Bastida del Bulès (XXVII, 26.4). *El Veïnat d'Amunt* a Bolvir. *El Veïnat Nou*, en el terme de Sant Privat. *El Veïnat*, en el terme de Salt. *El Veïnat d'Alt* i *el Veïnat Baix* a Caldes de Malavella. *El Veïnat de Dalt* a Sant Pere de Torelló.

En realitat pertot es pronuncia *bəjnát* sense dièresi; *veïnat* és ortografia etimològica un poc artificiosa.

Batllia de Veiners, esmentada en un capbreu del S. XIV on es fa menció dels pobles de Ventolà, Planoles i Planès (*BABL* VIII, 380).

Veïnat de Veïnera a Canet d'Adri (XLIV, 115; 116). (Aquests *Veiners* i *Veïnera* potser també significaven «veïnat»). J.F.C.

Veïnera, V. *Veïnat* *Veiners*, V. *Veïnat* *La Veira*, V. *Ve Vela*, V. *Velar*

VELAR i VELA

Es Velar, és un NL menor molt freqüent i escampat per tot Mallorca, pron. pertot amb art. i -r muda: a Sencelles anoto *æ velá* sementer d'Airaflor. Vall notable perquè és en un megalit (XI, 117.8, Masc. 18B) i un altre a la sortida de Sencelles. *AlcM* assenyala sementers d'aquest nom a Manacor, Felanitx, Artà, Sa Pobla i Montuïri (dient que hi ha construccions prehistòriques). A Consell també sona *æ velá* (XI, 36.3) (Masc. 16D23). En fi, a Binissalem (XI, 40.13, 25 Masc. 18D7). Ara bé, Amengual (que era de Binisalem) en la *Gram. Mall.* 245, afirma que és «corrupció de *Es-Villar*, cuyo nombre tuvo una alq. de 10 jov. que el Vizconde [de Bearn] dio a Pere de Castells y este a Juan Des-Vilar». Al contrari, donem 30 per segur que són les grafies amb *i* que serien com hiperllatinisme, escrites per *e*; no cal esperar confirm. ni desmentiment en els textos del *Rept.*, si eren a la porció de Beam, però no dubto que és Amengual que aquí ens dóna una falsa etim., potser fundada en textos tardans. Crec que pertot es tracta del mall. *velar*, lloc de molins de vent, col·le. format sobre la vela del molí (*AlcM.* s. v. *vela*, § 4, i Moll, *Vocab. dels Molins de Vent*, BDC XXIV). El fet de ser derivat és causant de la pron. *velá* (no *və*) que hem vist repetidament; no ens estranyi gens que els llocs *Velar* coincideixin amb un megalit, que sol estar dalt d'un altell, lloc a propòsit per a molins de vent.

D'altra banda sembla que almenys en part aquest nom era ja pre-jaumí (cronològicament pot haver-hi 45 part de cert en la indic. d'Amengual): bon indicatiu ens donen les variants amb la consonant alterada, en particular si es torna *b* per la acostumada pron. morisca o aràbiga. A Muro, mal sigui en discrepància amb la grafia del mapa Mascaró, hi ha la possessió 50 que jo anoto pron. *æ belá* (XII, 19.6, Masc. 11B11). I justament en el te. de Muro hi ha noms mossàrabs formats amb el n. *vela* (de molí de vent): el Pou de *bełálbə* (XII, 20.25), i un altre lloc (que no tinc en notació fonètica): *Sa Vela Plana*. Doncs metonímia 'vela' > 'molí de vela': i què pot ser la vela del molí sinó més o menys blanca i plana... A Santanyí, pda.